

Sygn. akt III UK 42/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania M. Z.  
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.  
o prawo do emerytury,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw  
Publicznych w dniu 21 października 2014 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 14 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek organu rentowego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 14 listopada 2013 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczonego M. Z. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 26 czerwca 2013 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Oddziału w R. z dnia 8 sierpnia 2012 r., którą odmówiono przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Ubezpieczony M.Z. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 14 listopada 2013 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie szeregu przepisów postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 382 k.p.c.,

art. 224 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 381 k.p.c., art. 386 § 4 k.p.c., art. 217 § 1 i 2 k.p.c., art. 466 k.p.c., art. 258 k.p.c. Zarzucił również skarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego, to jest § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

We wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że skarga ta jest oczywiście uzasadniona, „ponieważ w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza, jak i kontrolna tego sądu, których założenia i istota zostały wyjaśnione w uchwałach składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - mających moc zasad prawnych - z dnia 23 marca 1999 r. III CZP 59/98 (OSNC 1999/7-8 poz. 124) i z dnia 31 stycznia 2008 r. III CZP 49/2007 (OSNC 2008/6 poz. 55). Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej ma uzasadnienie w treści materiału dowodowego zgromadzonego przez sądy orzekające, która to treść ustalona przez sąd pierwszej instancji a de facto podzielona przez sąd drugiej instancji bez - zdaniem sądu - potrzeby ich powtarzania jednoznacznie wskazuje na wykonywanie przez skarżącego pracy w szczególnych warunkach w kwestionowanym przez sądy obu instancji okresie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.,

a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada też przypomnieć, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437), jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Wniosek ubezpieczonego o przyjęcie jego skargi do rozpoznania w oczywisty sposób nie spełnia tak określonych kryteriów. Podając, że jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ubezpieczony nie wskazuje bowiem, które przepisy prawa zostały jego zdaniem naruszone w sposób kwalifikowany, co powoduje, że twierdzenie ubezpieczonego o oczywistej zasadności skargi w ogóle nie poddaje się kontroli Sądu Najwyższego na etapie przedsądu i już tylko z tej przyczyny skarga nie może zostać przyjęta do rozpoznania. Ponadto, uzasadniając swój wniosek, ubezpieczony poprzestaje na stwierdzeniu, że „Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma uzasadnienie w treści materiału dowodowego zgromadzonego przez sądy orzekające, która to treść ustalona przez sąd pierwszej instancji a de facto podzielona przez sąd drugiej instancji bez - zdaniem sądu - potrzeby ich powtarzania jednoznacznie wskazuje na wykonywanie przez skarżącego pracy w szczególnych warunkach w kwestionowanym przez sądy obu instancji okresie”. Taki sposób sformułowania uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w istocie wskazuje więc na próbę podważenia ustaleń faktycznych i oceny dowodów dokonanych przez sądy *meriti*. Tymczasem podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c.), co oznacza, że w przypadku przyjęcia skargi do merytorycznego rozpoznania Sąd Najwyższy nie mógłby uwzględnić zarzutów dotyczących błędnych ustaleń faktycznych i nieprawidłowej oceny materiału dowodowego, a tym samym przy rozstrzyganiu zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego byłby związany dokonanymi przez sąd drugiej instancji ustaleniami faktycznymi (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji. W odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł z kolei na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c., mając na względzie fakt, iż strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną domagała się jedynie oddalenia skargi kasacyjnej i tylko z tym wnioskiem wiązała równocześnie sformułowany wniosek o zasądzenie

od powoda na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego. Sąd Najwyższy podziela zaś jednolicie prezentowany w judykaturze pogląd, że nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzegła wad tej skargi uniemożliwiających jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania, a wniosek o koszty wiązała z innym oczekiwanym rozstrzygnięciem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2012 r., II CSK 397/12, LEX nr 1288636 oraz orzecznictwo tam powołane).